

Pardubická toxikologie zařadila do svých screeningových vyšetření i test na kratom

6.10.2025 - | Nemocnice Pardubického kraje

Ve večerních hodinách přichází do ambulance k ošetření pacient, který je zjevně opilý, intoxikovaný nebo obojí. Pro správné poskytnutí péče je přitom klíčové, aby zdravotníci věděli, s jakým mixem látek v pacientově těle bude třeba se vypořádat. K tomu jim slouží jednoduché screeningové testy. Pardubická toxikologie do nich nedávno zařadila i test na kratom, psychoaktivní látku, která se v podobě zeleného prášku konzumuje s vodou, čajem či slazenými nápoji.

Výrobci drog jsou vždy o kus napřed. Přesto se s nimi díky mezioborové spolupráci řady odvětví a špičkové technice, kterou dnes toxikologické laboratoře disponují, daří držet krok a nové drogy odhalovat. Moderní laboratoře dnes disponují špičkovou technikou, která dokáže porovnávat zkoumané vzorky a s vysokou pravděpodobností říci, s jakou látkou mají analytici toxikologických laboratoří, co dočinění.

Test na zelený prášek

Pervitin a THC, jedny z nejčastějších látek, na které ukazuje chromatografický záznam v laboratořích pardubického oddělení klinické biochemie a diagnostiky, jehož součástí toxikologická laboratoř je. *„Setkáváme se s nimi prakticky denně,“ říká vedoucí analytička toxikologické laboratoře Pardubické nemocnice Petra Boguschová* a dodává, že v poslední době se stále častěji objevuje také kratom. Zejména v případě kratomu jde především o mladší uživatele, látka je pro své účinky velmi populární mezi studenty. *„Jinak je spektrum uživatelů drog poměrně široké. Od osob narozených v sedmdesátých letech až po ty, co se narodily v prvním desetiletí nového milénia,“* vypočítává analytička.

Vzorky, které laboratoř analyzuje, buď dodala policie, nebo jednotlivá oddělení nemocnice. Nejčastěji soudní lékařství, psychiatrie a od svého otevření také urgentní příjem. *„Naše laboratoř standardně provádí pro oddělení Pardubické nemocnice orientační screeningy. Vzhledem k současné velké popularitě jsme mezi zjišťované látky nově zařadili také kratom,“* uvádí **Aleš Bačina, další z týmu analytiků toxikologické laboratoře.**

Konzervativní české prostředí

Český uživatel drog je očima toxikologické laboratoře stále poměrně konzervativní. *„Syntetické drogy bývají často jakousi sezónní záležitostí, zejména u těch, které se rychle objeví a stejně rychle zmizí, je jejich výroba složitá a technologicky náročná. Pokud se v naší laboratoři s těmito drogami setkáváme častěji, třeba v případě syntetických kanabinoidů, jako je HHC, nastavíme si interní standard a látku zařadíme mezi sledované,“* vysvětluje Aleš Bačina postup analytiků.

Stále však je nejčastější „tvrdou“ drogou ve zkoumaných vzorcích pervitin, v jehož výrobě je Česko stále na ne zrovna pozitivním vrcholu. *„Co je změna oproti minulosti, je výskyt kokainu. Ten byl donedávna poměrně vzácný. Ve vzorcích jsme jej zachytili tak jednou za půl roku. Poslední dobou však četnost stoupá. Což může být dáno do souvislosti i s tím, že klesla jeho cena na trhu a droga se stala dostupnější,“* domnívá se Petra Boguschová. Faktem však zůstává, že z pohledu toxikologické laboratoře je pozitivních testů na drogy stále více než dost.

Jak se vyšetřují vzorky

Vyšetřování vzorků v pardubické toxikologické laboratoři probíhá na špičkových moderních chromatografech (ať už plynových či kapalinových), jejichž součástí jsou velké a výrobcem (či samotnými uživateli, tedy jednotlivými laboratořemi) aktualizované „knihovny“ látek (drog, ale také léků aj.).

„V praxi pak cesta vzorku vypadá tak, že se po doručení do nemocnice laboratorně zpracuje a vyšetří na chromatografu. Analytici pak chromatografický záznam vyhodnotí a porovnají jej s „knihovnou“. Pokud se v chromatografickém záznamu objeví nějaký atypický nálezk, provedou se další upřesňující analýzy. V případě atypického nálezu nebo nálezu „nové drogy“ laboratoř tyto informace předá žadateli o vyšetření, např. policii,“ popisuje Petra Boguschová.

Některé externí zakázky, které laboratoř dostává, jsou poměrně kuriózní. V minulosti se tak do toxikologické laboratoře dostal například hrneček s kávou, v níž měl být přítomen jed na krysy. *„Jedovatá látka se ve vzorku potvrdila. Lžičku a hrneček jsme pak vrátili policii zpět, protože si jeho vrácení žádal majitel,“* usmívají se analytici.

Toxikologie a soudní lékařství

Toxikologická laboratoř funguje v Pardubické nemocnici od konce 90. let. Po celou dobu své existence úzce spolupracuje se soudním oddělením nemocnice a s policií. Provádí vyšetření pro zdravotnická pracoviště, dále ve spolupráci se soudním oddělením toxikologická vyšetření pro trestněprávní účely (pro policii, soudy, přestupková řízení aj.) a její služby mohou využít i fyzické a právnické osoby. Laboratoř též spolupracuje se soudními znalci z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. Po odborné stránce spolupracuje i s řadou toxikologických laboratoří v Česku.

BOX

Co je to kratom

Kratom je psychoaktivní látka pocházející z rostliny *Mitragyna speciosa*, která roste převážně v jihovýchodní Asii. V zemi původu je Kratom konzumován žvýkáním nebo louhováním sušených listů. Do Evropy a dalších západních zemí je vyvážen v podobě zeleného až tmavě zeleného prášku.

<https://www.nempk.cz/novinky/pardubicka-toxikologie-zaradila-do-svych-screeningovych-vysetreni-i-t-est-na-kratom>